

Δημήτρης Μπελαντής

Μαζικές δίκες κρατικής καταστολής

Οι δίκες των καταληψιών του Πολυτεχνείου κατά τη φετινή επέτειο, αλλά και γενικότερα η ποινική δίωξη κατά του χώρου αυτού, προσέλαβαν από την πρώτη στιγμή έναν έντονα *θεαματικό* χαρακτήρα. Η εμπειρία του «πετροπόλεμου» της νύχτας της 17/11/95, των φθορών, και ιδίως του

εμπρησμού του «εθνικού συμβόλου», τροφοδοτούμενη επιδεικτικά από τα ΜΜΕ, λειτούργησε ως «μοχλός» κοινωνικής πίεσης για μια αποφασιστική στάση της κρατικής εξουσίας απέναντι στους «ταραξίες». Το αίτημα για «νόμο και τάξη» τέθηκε εμφανικά και μάλιστα αναζητώντας ικανο-

Ο Δημήτρης Μπελαντής είναι δικηγόρος, διδάκτωρ του Πανεπιστημίου Αθηνών.

ποίηση με εξίσου θεαματικούς και «εκδικητικούς» όρους όσο και η αμφισβήτηση της εξουσίας από ορισμένες πρακτικές μέρους των καταληψιών. Παρά το ότι η μαζική σύλληψη 500 νέων ανθρώπων ήταν αιφνιδιαστική για τις διοικητικές αρχές και επεσώρευσε σημαντικά λειτουργικά και οργανωτικά προβλήματα, η μαζική δίκη κατανοήθηκε από τους φορείς της εξουσίας ως μια θαυμάσια ευκαιρία *συλλογικού κοινωνικού φρονηματισμού και πειθαρχησης κάθε «παρεκκλίνοντος»*, ιδιαίτερα μάλιστα στις «δύσκολες» πολιτικά μέρες που θα έρθουν. Αν απέναντι σε άλλα φαινόμενα διαμαρτυρίας, με θεμελιωμένα κοινωνικά και πολιτικά επιχειρήματα και περισσότερο νομιμοποιημένες μέσα στην κοινωνία μορφές πάλης (π.χ. πορείες απολυμένων εργατών όπως στη ΝΑΥΣΙ, φοιτητικές καταλήψεις κ.λπ.), υπάρχει μία σχετικά ισχυρή κοινωνική αποδοχή, αν και όχι πλειοψηφική πάντως, απέναντι στην κατάληψη του Πολυτεχνείου από τον αντιεξουσιαστικό χώρο, αλλά και στην επακολουθήσασα σύλληψη και ποινική δίωξη των «καταληψιών» υπήρξε η μεγαλύτερη δυνατή κοινωνική απομόνωση. Αυτή η πραγματικότητα βάρυνε σημαντικά στα όρια και στις μορφές της κατασταλτικής τους αντιμετώπισης. Αυτή η απομόνωση ακόμη και απέναντι στην καταστολή δεν αφορούσε μόνο τις κυρίαρχες δυνάμεις, αλλά και τις βασικές δυνάμεις της Αριστεράς.

Τα παραπάνω δε συνεπάγονται καθόλου την άποψη ότι θα έπρεπε να υπερασπιστεί κανείς όλες ή μέρος από τις πρακτικές των καταληψιών του Πολυτεχνείου. Γιατί να μην το πανεπιστημιακό άσυλο πρέπει να καλύπτει και μορφές κοινωνικής διαμαρτυρίας και αλληλεγγύης και πέρα από την πανεπιστημιακή κοινότητα (κοινωνικό άσυλο). Αν όμως θέλουμε να παραμείνουμε αριστεροί και όχι απλώς «συνοδοιπόροι»,

δεν μπορούμε καθόλου να συμβιβαστούμε ούτε με μορφές ατομικής βίας, σύγκρουσης χωρίς μαζικούς και κοινωνικούς όρους και άλογου καταστροφισμού, ούτε με την παράκαμψη διαδικασιών του «οργανωμένου» μαζικού κινήματος όπως οι φοιτητικές καταλήψεις. Άλλο πράγμα η έκφραση μιας γενικευμένης δυσαρέσκειας μέσα στη νεολαία ως κοινωνική πραγματικότητα ακόμη και με βίαιους όρους και άλλο μια ορισμένη δήθεν «πρωτοποριακή» πολιτικοϊδεολογική της συμπίκνωση και δικαιολόγηση.

Όμως δεν πρέπει να σταθούμε σε αυτό και να «καθαρίσουμε» την συνείδησή μας ως άλλοι Πόντιοι Πιλάτοι «καταγγέλοντας» αυτούς που σήμερα φυλακίζονται και καταδικάζονται. Η υπόθεση «Πολυτεχνείο 95» πάνω απ' όλα λειτούργησε και λειτουργεί —αφού μετά το τέλος της δίκης των 126 στο Αυτόφωρο την 15/12 θα επακολουθήσουν τακτικές δικασίμοι μέχρι και το Μάρτιο του 1996 για τους υπόλοιπους 370 (ανήλικους και φοιτητές) — ως μια «γενική δοκιμή» μαζικής καταστολής απέναντι στη «μη πειθαρχημένη νεολαία» και στις κοινωνικές αντιστάσεις που θα ξεσπάσουν. *Δοκιμή στους «καταληψίες» εν όψει πολύ μαζικότερων εφαρμογών.* Στο πλαίσιο αυτής της «μεγάλης δίκης» ξετυλίχτηκαν σκληρές μεταφερόμενες από ένα σκοτεινό παρελθόν, για το οποίο πολλοί από μάς λόγω ηλικίας μόνο από μαρτυρίες τρίτων και ιστορικά βιβλία γνωρίζουμε. Ετσι, όσοι συμμετείχαμε στην δίκη των «καταληψιών» ως συνήγοροι υπεράσπισης:

— Είδαμε να αναβιώνουν μορφές δικαστικού ολοκληρωτισμού, με την επίκληση του καθήκοντος «σεβασμού στην ιδέα του έθνους και στα εθνικά σύμβολα», με την απόσπαση δηλώσεων νομιμοφροσύνης για να πετύχει κάποιος καλύτερη ποινική μεταχείριση.

— Είδαμε να γυρνά από το ναζιστικό παρελθόν των «Κρατικών Δικαστηρίων Ασφαλείας» η αρχή της συλλογικής ευθύνης (ας θυμηθούμε και το «κομμουνιστικό έγκλημα» του ν. 509), δια των καρμπόν κατηγορητηρίων και της συναγωγής εγκληματικής ιδιότητας από την ένταξη σε εξτρεμιστικές ιδεολογικές οργανώσεις με «ιδεολογική ομοιογένεια».

— Είδαμε να καταρρακώνεται η έννοια του πανεπιστημιακού ασύλου από εισαγγελικές πρακτικές και πρωτανικές πρωτοβουλίες.

— Είδαμε να λανσάρεται η *ποινικοποίηση του φρονήματος* και της γνώμης με την περίφημη ψυχική συνέργεια σε εγκλήματα που ποτέ δε θα μάθουμε ποιος τα διέπραξε —όπως ο εμπρησμός της σημαίας— και ταυτόχρονα με την άσκηση δίωξης κατά των «εγκωμιαστών του εγκλήματος» Γ.Ρούση και Β.Διαμαντόπουλου.

— Ακούσαμε τον Πρόεδρο του Αρείου Πάγου να προτρέπει στην επιβολή της τά-

ξης κατά «ασχημονούντων» υποδίκων — παραβλέποντας τις κραυγαλέες δικονομικές παραβιάσεις και ανισότητες σε βάρος των κατηγορουμένων— και να ακολουθούν οι καταδίκες-ταρίφες των 40 μηνών για τους περισσότερους. Και κατανοήσαμε ότι για κάποιους «ανεξαρτησία της δικαιοσύνης» σημαίνει *αυτονομία των δικαστικών μηχανισμών από κάθε πολιτικό και λαϊκό έλεγχο και ανάληψη της κοινωνικής πειθάρχησης από αυτούς*.

Η δίκη αυτή υπήρξε δίκη νομιμοποίησης «πρακτικών έκτακτης ανάγκης», σε βάρος των μελλοντικών κινημάτων κοινωνικής αντίστασης. Από αυτή την άποψη, και ανεξάρτητα από θεμιτές πολιτικές κριτικές προς μερίδες ή «ηγέτες» του αναρχικού χώρου, η πάλη κατά της κρατικής αυταρχοποίησης και των αστικών ολοκληρωτικών πρακτικών είναι καθήκον κεντρικού πολιτικού χαρακτήρα σύμφυτο με τις λαϊκές ελευθερίες και κατακτήσεις.

